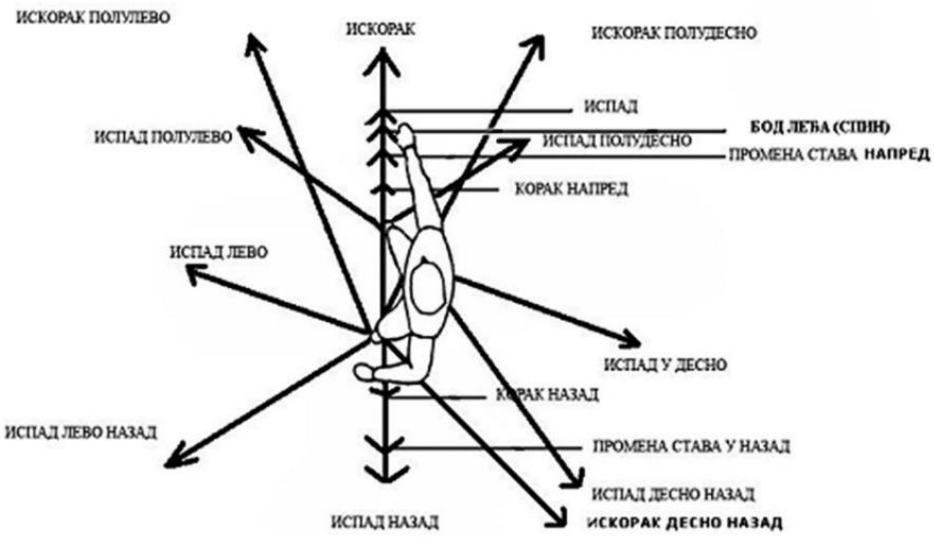
Мачевалачке мисли и изреке
(тактика мачевања - тактика живљења)
Џорџ Силвер: *О кретању*

Џорџ Силвер, учитељ мачевања (види више у:"*Кратка историја мачевања*" PDF), ***1599***. године пише: ***"...предност ипак има онај ко се креће јер он је неизвесна мета током покрета. Онај ко се не креће је извесна мета, јер нема покрета."*** Слично о значају кретања у мачевању су говорили и други учитељи мачевања. Тако *Лихтенауер (15. век) пише*. „***Кретање, та дивна реч, срце је мачевања, славу све вештине устројава та круна...***"

Мачевање највећим делом чине (супротно лаичком мишљењу) не толико покрети руке са мачем колико **покрети ногу и тела**. Они заправо чине суштину сваког доброг мачевања било да је реч о мачевању као *борилачкој вештини*, *борилачком спорту* или *борилачкој уметности*. Значај покрета ногу у мачевању је толики да су стари учитељи у својим школама стављали оловне тегове на ципеле како би избегли умор ногу у борби и повећали своју покретљивост. Сваки мачевалац треба непрестано да има на уму да **никаква вештина руке са мачем не може надоместити лењост ногу за покрет тела** и да борац који је врстан у кретању тела а слаб у руковању мачем је у предности у односу на борца који је врстан у руковању мачем а слаб у кретањима ногу. Из тог разлога у мачевању постоји низ кретњи ногу које су карактеристичне за ову борилачку вештину (разликују се од природног урођеног хода)[1] а које омогућавају да се

[1] Специјализована кретања постоје и у другим областима људског деловања нпр. плес, скок мотком, бацање копља...и они су научени (ограничени-култивисани) за вршење тачно одређених задатака. И док природни покрет телом приликом мачевања припада нешколованом (натуралистичком-варварском) мачевању специјализовани покрет припада формализованом(школованом) мачевању. Други има предност над првим у оној мери у којој све специјализовано (јер је прилагођено) је савршеније за одређену намену од нечег што може

служити за све и свашта. Дакле, мачевалачка борба подразумева мачевалачко кретање а мачевалачко кретање посебну врсту корака - мачевалачке кораке.

изведе напад на противника (офанзивне кретње), избегне његов напад (дефанзивне кретње) или се креће у борби на безбедан начин док се изводи анализа противника (неутралне кретње).

Међутим, иако је за мачевање најважније **кретање** мачевалац не сме да га изводи насумично као "мува без главе" већ да га користи **правилно и промишљено.** Као што мачевалац који се мало креће постаје лака мета тако и мачевалац који се креће превише или неадекватно (изводи погрешне кораке по врсти, брзини или дужине) губи контролу над ситуацијом и његово кретање му више шкоди него користи јер тако сам угрожава себе. О томе нпр. Ди Граси 1594 пише: ***„Што се тиче кретања ногу, а што ствара велике могућности подједнако у одбрани и нападу, ја сматрам, а и уверио сам се на различитим примерима, да пажљиво и правино извођење ових вредних радњи како на вежбалишту тако и у правој борби, доноси врсну победу а да њихово брзоплето и неправилно извођење понекад може бити узрок срамних повреда и пораза.*"**

Тако нпр. ако се изводи испад кад је потребан искорак или обрнуто, кад се изводи кретање напред а потребно је назад, иде се лево а потребно је десно... неизбежно долази до грешке која је ***„узрок срамних повреда и пораза".*** Слично је и са другим карактеристикама мачевалачких кретњи – *брзином* и *екстензијом*. Ако се, наиме, мачевалац креће сувише брзо или преспоро тада рука са мачем стиже или прерано или прекасно на место почетка или завршетка акције (ако је нпр. напредовање ноге у испаду или искораку сувише брзо у нападу тада рука не може стићи да изведе обилазак противникове одбране или да нанесе правилно сечење; ако кретање ногу у одбрани сувише споро рука неће успети ефикасно да изведе параду(блок) мачем...).

Брзина кретања ногу у мачевању треба, исто тако, да прати врсту мача и технику мачевања који се користе. Наиме, што је оружје којим се мачује лакше то је пропорционално томе и покретљивост ногу мања а руке већа. Из овог следи да је бравурозност и сложеност акција најизводљивија са лаким мачевима. Но, у оној мери у којој је покретљивост руке велика у тој мери се у борби смањује покретљивост ногу зато што оне имају већу масу па и инертност због чега покрет тела не може парирати покрету руке који је увек бржи.

У овој врсти мачевања, дакле, инсистирати у борби на покретљивости тела (уместо на покретљивости руке) значи бити осуђен на пропаст. Али ако је мачевалачко оружје тешко опсег покрета руке је мали и једноставан (немогуће је изводити низ техничких радњи које се једноставно изводе лаким мачем). Због тога рука губи способност и могућности маневрисања у свим правцима – опада њена покретљивост.

Но, насупрот томе расте покретљивост ногу које преузимају функцију мачевања и широком лепезом неочекиваних покрета у свим правцима тело доводе у ситуацију да налетом нанесе бод или удар мачем. Напади у борби тешким мачем се, дакле, не изводе толико радњама мачем (батута, веза, вођење, варка...), јер је њиме тешко на тај начин манипулисати, колико из маневра ногу како би се дошло на ону страну противника која је незаштићена ставом или положајем његовог мача да би се у пролазу нанео погодак сечењем или бодом. Слично је и са одбранама. Док се код лаких мачева оне изводе мачем код тешких мачева оне се чешће изводе измицањем и покретом тела него покретом мача. Дакле, у случају тешког мача главно мачевалачко оружје није мач већ ноге - кретање мачевалаца а мачевање чини маневарска борба покрета тела. Мач у тим случајевима не служи за мачевање већ је само оруђе-средство за финализацију поготка. Сходно томе, мачеви средње тежине – рапири са око 1, 1 или 1,2 килограма се

могу сматрати оружјем које хармонично уклапа максимум покретљивости руке са максимумом покретљивости тела, и наравно, са неопходном количином челика да би били стварно обитачни.

Исто је и са последњим својством сваког мачевалачког кретања – *екстензијом*. Она говори о интензитету амплитуде простирања неке врсте мачевалачког кретања у простору. Ако је кретање мачеваоца у некој његовој акцији прекратко она тада не досеже било до тела или мача противника (хватање, батута, сечење или бод су „кратки").

Иста је ситација и код одбране или неутралног кретања уколико мачевалац чини краће кораке од противника који га напада или му се приближава. Он тада јер лоше процењује удаљеност неће успети да избегне напад или одржи безбедну дистанцу. Ако, насупрот томе, мачевалац у жељеној акцији изводи кретање које савладава превелик простор (нпр. сувише се приближио противнику да би могао извести правилно финту, везу или сечење – па уместо да сече сечивом удара балчаком) тада иако можда чини праву кретњу у правом тренутку (адекватном брзином) он је чини на погрешном месту јер право место „пребацује". Тиме мачевалац иако је нпр. хтео противника да погоди у борби на дистанци (у пролазу) он је принуђен због скраћене дистанце - јер је извео предугачку акцију, да ступи у блиску или контактну (дуелну) борбу.

„Ако је све борба – онда
је све мачевање."
А.С."Дневник учитеља мачевања"

Све речено за кретање у вештини мачевања важи и у свакодневном животу којим у сваком тренутку и у свакој тачки влада Хераклитово начело *„Панта реи"* – „Све тече". Другим речима живот чија је бит *процес* а не *стање* не подноси *мировање*, *лењствовање*, *непокретност, пасивност...* и све такво гура на пут дегенерације, кржљања и пропасти.

Свако, дакле, ко живи тако да му је јуче исто као и данас које ће бити исто као и сутра, ко је по карактеру, знању, мишљењу, осећањима, вредновањима, изборима, интересовањима... исти јуче, данас и сутра, код кога је оно чиме се бави исто данас као што је било јуче и биће сутра, ко је, дакле, човек у чијем животу не постоји кретање није човек који живи већ који умире. *Да би се живело није, дакле, довољно бити жив* јер само начин живљења који у себи садржи *живост* тј. кретање, промену и динамику – који је у сагласности са динамичким логосом света и покретном природом свега, даје му *животност*. Зато је и речено *„Лако је закорачити на пут, тешко је*

корачања путем" јер није умеће попети се на бицикл већ одржавати се на њему непрестаним покретима вожње.

Но, као и у мачевалачкој вештини тако и у свакодневном животу није довољно само кретати се - пуки *динамизам "муве без главе"*, јер има многих кретања која воде и у амбис. Зато се добар мачевалац у борби креће али не слепо, насумично, хаотично, произвољно, како му нагони, страсти, жеље, навике и рефлекси заповедају већ у складу са тиме какав је и шта чини противник – дакле, бирајући *адекватне* врсте кретања по форми, брзини и амплитуди.

Зато за свако кретање (деловање) треба прво испитати *КУДА* оно води, која је његова суштина, какво је, шта се са њим хоће, колико време тражи..., или се чини као онај наивни тркач што се одмах и пуном снагом залетео у спринт не знајући да је трка у којој учествује заправо *маратон*.

И као што у мачевању има акција које се морају изводити различитим брзинама да би биле успешно изведене тако и у свакодневном животу има кретања (деловања) која треба да садрже спорост, стрпљење, суздржавање...али и кретања која морају бити умерена и уравнотежена или пак брза - када треба делати без одлагања како се не би пропустила згодна прилика.

Слична је ситуација и са *екстензијом* (амплитудом) неког кретања (делања). И као што у мачевању постоје мачеваоци који у борби промашују јер чине прекратко (подбацују) или предугачко (премашују) тако и у свакодневном животу постоје људи који постављају грамзиво предалеке циљеве својих акција па прецењујући се јер не познају довољно себе, своје могућности, снаге и живот уопште, не могу после да их досегну – кретање им је или кратког даха или половично домашујуће. Исто тако постоје и људи који, јер само мисле о себи и обузети су страхом за себе, сувише плашљиво постављају преблизу циљеве својих акција па подцењујући се у делањима пребацују их и доспевају промашено на места која не желе и које њих не желе. Најчешћи су, међутим, они који у свакодневном животу погрешно бирају *форме* – врсте и начине кретања (делања). Они су као мачеваоци који чине корак напред кад треба одступити, или корак у страну кад треба урадити искорак...Такви људи се у својим животним изборима крећу доле бирајући да иду горе, трче напред не примећујући да назадују, скрећу лево или десно не знајући да иду у круг, скачу и прескачу остајући у месту...

То је не толико од њиховог незнања и неискуства колико од тога што бирају своја кретања и деловања мислећи само на слободу избора свог „ја" а заборављајући да оно што одређује правац и форму кретања је заправо *циљ* тог кретања. Мачевалац има нпр. за циљ да нанесе погодак финтом па тај циљ диктира форму и правац његовог кретања ка противнику. Исто тако мачевалац убица има другачији циљ у свом мачевању од такмичара, ученика који учи и вежба или неког ко се вештином бави као борилачком уметношћу па он и на другачији начин приступа и бира врсте кретања, њихову брзину, снагу... Људи који чине томе супротно су као мачеваоци који у борби изводе нпр. финту, везу, батуту или неку другу акцију насумично, несвесно, без плана и као нешто што им и није било циљ већ се просто наметнуло само као слепи порив, рефлексна или инстинктивна, несвесна анимална акција.

Мачеваоци и људи који чине тако се у мачевању и кроз живот, заправо, крећу „наглавачке" и без правог циља замењујући избор начина кретања са избором циљева. Њихово бављење начинима и смеровима кретања, дакле, техником, формом и средствима кретања - оним КАКО, скрајњује и маргинализује у заборав њихово бављење циљем – суштином њиховог кретања, оним ШТА и ЗАШТО кретања и где оно води.

Они се, дакле, *техницистички* детаљно бави начинима делања (кретања) а површно циљевима тих кретања а тако чине јер су и у свом свакодневном животу *техномани* опијени и заробљени хипермодерним *технооптимизмом* и његовом

техноутопијом по којој су *средства* - техника и технологије *богови* који могу СВЕ и решавају СВЕ.

Но, тада - зато што се површно баве циљевима својих делања (кретања) и приступају животу *технички* а не *холистички, инструментално* а не *духовно*, дакле, кратковидо а не далековидо, они најчешће бирају потпуно погрешне, лоше, празне, промашене или деструктивне циљеве својих кретања, деловања и живота уопште па неизбежно долазе у ситуацију да сваки начин њиховог кретања који су изабрали и свако њихово чињење су увек погрешни јер *„Нема доброг корака на погрешном путу*.“ Зато је и Ајнштајн једном приликом рекао да: "*Савремени човек живи у доба савршених средстава и промашених циљева*", дакле, слично мачеваоцу који у борбу улази са беспрекорно увежбаном техником мачевања али *бездуховно* - као неук, неспособан или глуп за њену тактички осмишљену примену.

Савременим техницистичким језиком речено: као *хардвер* без *софтвера*.

Александар Станковић
Учитељ мачевања,
Школа мачевања "*Свети Ђорђе*, фебруар 2018

* **NASLOVNA**
* **GLAVNA STRANA**
* **NAŠI PROGRAMI**
* **KONTAKT**